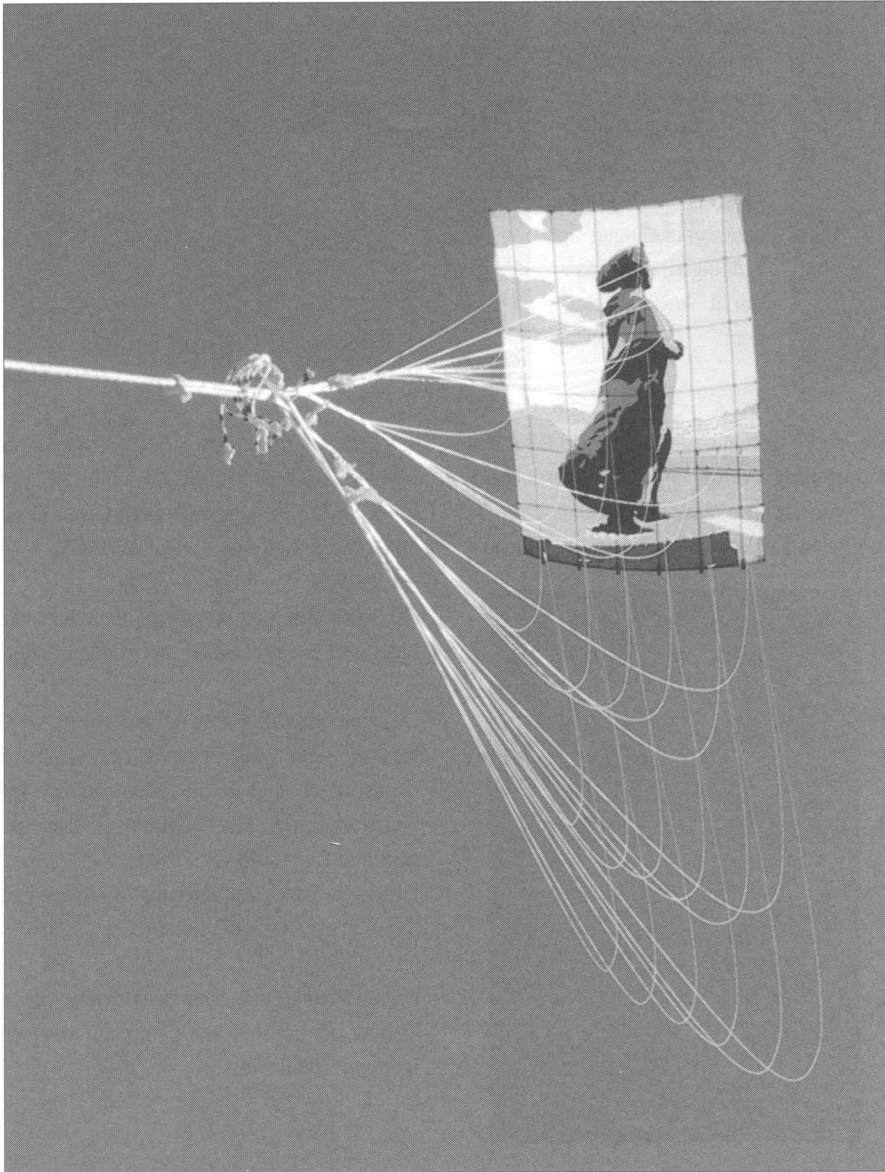

een O'dako appliceren in spinnakernylon

Zo'n grote japanse O'dako (dat is dubbelop, dako of tako is het Japanse woord voor vlieger. Het voorvoegsel O' staat voor 'groot') kan je natuurlijk alleen maar maken als er ook een voorstelling op staat. Een lege vlakke vlieger helemaal in één kleur is natuurlijk geen gezicht, hoewel; who's afraid of....

Er zijn veel manieren om een afbeelding op een vlieger aan te brengen. Het meest voor de hand liggend is schilderen, net als de Japanners doen. Dat werkt goed, ook op spinnaker nylon met b.v. acryl verf. Zelfs de duurzaamheid is uitstekend, ik heb op nylon beschilderde vliegers in de collectie die al ruim 10 jaar meegaan.

Waarom appliceren in plaats van schilderen. De eerste smoes die ik heb is; 'Ik ben niet zo goed in schilderen'. Dat is een vrij slecht smoesje, want met de methode die hier voor het appliceren beschreven wordt zou net zo makkelijk een schilder patroon te maken zijn, en dan is het alleen nog maar een kwestie van inkleuren. De echte reden is het spectaculaire kleur effect in de lucht.. Waar verf het doorvallend licht voor een groot deel blokkeert, krijgen de spinnaker kleuren juist extra brillantie. Het verschil tussen een beschilderde of ingenaaide vlieger is vergelijkbaar met het verschil tussen eenvoudige kleurendruk en een dia. Zo'n vlieger pal voor de zon is een lust voor het oog.

Spinnaker nylon is tegenwoordig in prachtige kleuren beschikbaar, maar het aantal kleuren is natuurlijk beperkt. Het effect dat met een ingenaaide vlieger bereikt wordt lijkt daarom op een zeefdruk.

Er zijn dan diverse mogelijkheden om tot een afbeelding op een vlieger te komen, ik beschrijf hier de 'applicatie' methode waarbij steeds lagen worden toegevoegd op één ondergrond. Voor het gewenste doorschijnen van de kleuren moet die ondergrond dus wit, of op z'n minst een lichte kleur zijn.

Aan de slag:

Eerst wordt de ondergrond gemaakt, dit is de eigenlijke O'dako. Het is niet zo dat een O'dako een vast voorgeschreven lengte:breedte verhouding moet hebben. De bekende vliegers uit Shirone zijn er bijvoorbeeld in 3 x 5 meter en 5 x 7 meter. Ik kies voor het gemak een verhouding van 1:1,5 dat wordt in dit geval 3,6 bij 2,4 meter. Aangezien het nylon niet op dit formaat te krijgen is zullen er altijd naden zichtbaar gaan worden, daar gaan we bij dit ontwerp handig gebruik van maken. Elke vak in de vlieger is een apart deel stof, dat zijn er dan 30 stuks van 62x42cm en 12 stuks van 62x25cm. Dit maakt de voorbereiding erg eenvoudig. Alle losse delen worden met 2 cm overlap aan elkaar getaped (dubbelzijdig tape) en met dubbelnaad vastgestikt, het vast-tapen is cruciaal om een exacte maatvoering te behouden. In dit geval komt het meest bewerkelijke deel van de voorstelling in de middelste 3 banen van de vlieger. Ik heb daarom dat deel eerst geapliceerd voordat de rest van de vlieger eraan werd vastgemaakt.

De afbeelding

Het thema voor het Scheveningen vliegerfeest van vorig jaar (2001) was 'textiel' een lastig thema, maar ik liep al rond met een vaag plan dat ik eens een echte 'Scheveningse' vlieger wilde maken, het wapen van scheveningen (3-haringen boven elkaar), de vuurtoren, het Kürhaus of panorama Mesdag, allerlei ideeën waren al verworpen totdat ik weer eens langs dit bronzen